

ความหมายและที่มาของกฎหมาย

ความหมายของกฎหมาย

การมีกฎหมายคู่สังคม ทำให้การแสดงความคิดเห็นแตกต่างกัน แล้วแต่มุมมองของบุคคล ดังนั้นการให้คำจำกัดความของกฎหมายจึงแตกต่างกัน แต่เพื่อให้เข้าใจได้ง่าย อาจเริ่มต้นมองว่า “กฎหมาย” คือ กฎที่คนในสังคมยอมรับเป็นกติกาเพื่อเป็นแนวทางประพฤติปฏิบัติระหว่างกัน กฎหมายจึงเป็นกฎเพื่อให้คาดหมายพฤติกรรมในอนาคตได้ อาจแยกความหมายตามลักษณะ ดังนี้

1. กฎหมายเป็นกฎเกณฑ์สำหรับใช้เป็นมาตรฐาน คือ แนวทางในการปฏิบัติตาม ในขณะเดียวกันก็เป็นมาตรฐานชีวิต และตัดสินความถูกผิด
2. กฎหมายมีผูกพันเนื่องจากการยอมรับร่วมกันโดยคนส่วนใหญ่ในสังคม เมื่อสมาชิกในสังคมเห็นว่าแนวปฏิบัติมีความสำคัญจำเป็นต่อการอยู่ร่วมกัน จะต้องปฏิบัติตามโดยหลีกเลี่ยงไม่ได้ มิฉะนั้นต้องถูกลงโทษในระดับที่รุนแรง ปัจจุบันการยอมรับกฎหมายทำโดยผ่านกระบวนการนิติบัญญัติประกอบด้วยผู้แทนที่ได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน และประกาศใช้บังคับแก่ประชาชน
3. กฎหมายเป็นแนวปฏิบัติสำคัญสำหรับความประพฤติของสมาชิกในสังคม ความประพฤติคือการกระทำเป็นแนวทางการประพฤติด้านควบคุมและด้านคุ้มครองแก่คนในสังคม ซึ่งเป็นการให้สิทธิเสรีภาพโดยผู้อื่นต้องมีหน้าที่เคารพด้วย
4. ผู้ฝ่าฝืนกฎหมายโดยไม่เคารพสิทธิของผู้อื่น หรือไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ของตน อาจถูกบังคับโดยสถาบัน และตามกระบวนการที่สังคมยอมรับ การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นมาตรการที่มีเพื่อให้กฎหมายมีประสิทธิภาพ

ที่มาของกฎหมาย

ที่มาของกฎหมาย

ที่มาของกฎหมายมีความเข้าใจแตกต่างกันออกไป ซึ่งจะอธิบายที่มาของกฎหมายตามความหมาย

1. มาจากผู้มีอำนาจสูงสุดในรัฐ ซึ่งในสมัยโบราณหมายถึงพระมหากษัตริย์ แต่ในยุคปัจจุบันการออกกฎหมายเป็นหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ คือ รัฐสภาผู้ใช้อำนาจออกกฎหมาย
2. กฎหมายคือคำสั่งหรือคำสั่งสอนของศาสนา โดยการทำผิดหลักศาสนาถือว่าเป็นการกระทำผิดกฎหมายด้วย
3. กฎหมายมาจากจารีตประเพณีที่คนในสังคมยอมรับนับถือ แล้วปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน ไม่มีการบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรที่ชัดเจนแต่เป็นที่รับรู้กันทั่วไป เช่น กฎหมายของประเทศอังกฤษเป็นต้น
4. มาจากคำพิพากษาของศาลในการตัดสินคดีความ จะเป็นที่มาของกฎหมายอีกอย่างหนึ่งเพราะถ้าเกิดคดีที่มีความคล้ายคลึงกันต้องยึดเอาบรรทัดฐานของการตัดสินครั้งก่อนมาเป็นแบบอย่าง เป็นต้น